Bielinek rzepnik (*Pieris rapae* Linnaeus, 1758)

1. Systematyka

Rząd - motyle (*Lepidoptera*)
Rodzina - bielinkowate (*Pieridae*)

2. Biologia i opis gatunku

Gatunek ten w ciągu roku ma dwa pokolenia, pierwsze tylko częściowo zagraża kapuście ponieważ lot motyli pierwszego pokolenia trwa do początku lipca, a więc wylęgające się gąsienice w drugiej dekadzie czerwca i na początku lipca mogą żerować już na kapuście. Drugie pokolenie w całości zasiedla warzywa kapustne w tym kapustę głowiastą. Lot motyli drugiego pokolenia trwa od lipca do września. W tym okresie samice składają pojedyncze jaja na spodniej stronie liści. Po upływie około 8-10 dni następuje wylęg gąsienic. Gąsienice na kapuście żerują około 3 tygodni po czym przepoczwarczają się na tej samej roślinie, na której żerowały. Jedna samica w ciągu swego życia składa około 150 jaj.

Morfologia. Osobnik dorosły jest średniej wielkości, kremowo białym motylem o rozpiętości skrzydeł od 30 do 40 mm. Na przedniej parze skrzydeł występują podobne jak u bielinka kapustnika czarne okrągłe plamki, u samicy po dwie, a u samca po jednej. Naroża przedniej pary skrzydeł są ciemno szare. Spód tylnej pary skrzydeł ma żółty kolor. Jajo długości około 1 mm zabarwione jest na biało kremowy kolor. Gąsienica aksamitna o intensywnie jasnozielonym kolorze i trzech żółtych wąskich pasach usytuowanych po bokach ciała i na grzbiecie, dorasta do około 30 mm długości. Poczwarka okryta jasnozielona z cienkim podłużnym paskiem po stronie grzbietowej.

3. Opis uszkodzeń rośliny

Gąsienice bezpośrednio po wylęgu z jaj zeskrobują tkankę liścia od spodniej strony, starsze wygryzają różnej wielkości nieregularne dziury. Na liściach zewnętrznych szkodnik żeruje na dolnej stronie, a wewnątrz główki pomiędzy liśćmi. Nie powoduje gołożerów ponieważ gąsienice zawsze żerują pojedynczo. Wnętrze młodych luźnych główek jest uszkodzone i zanieczyszczone odchodami. Szkodnik groźny dla uprawy kapusty.

Bielinek rzepnik – gąsienica

Bielinek rzepnik – uszkodzenia kapusty

4. Metody wykonywania obserwacji

Metoda prowadzenia obserwacji jest dość trudna z uwagi na fakt, że gąsienice żerujące na kapuście chowają się pod drugi bądź trzeci liść, gatunek występuje w małej liczebności na jednej główce, a jaja są składane pojedynczo na spodniej stronie liścia. Aby uniknąć pomyłek należy bardzo starannie przejrzeć całą roślinę odchylając delikatnie liście wewnętrzne. Obserwacje należy prowadzić przez cały sezon wegetacyjny, na początku co tydzień, później co dwa tygodnie

5. Próg zagrożenia i terminy zabiegu

Progiem zagrożenia są 1-3 gąsienice na 10 roślinach w okresie zawiązywania główek (skala BBCH 4/41). Z uwagi na dużą szkodliwość tego gatunku dla roślin kapustnych natychmiast po stwierdzeniu progu zagrożenia należy wykonać zabieg opryskiwania roślin.

Szkodnik może jednak zasiedlać kapustę przez cały okres jej wegetacji, w związku z czym konieczność jego zwalczania może wystąpić kilka razy w sezonie.

6. Ocena szkodliwości

Ocenę szkodliwości dokonuje się dwukrotnie w sezonie wegetacyjnym, pierwszy raz w momencie gdy rośliny osiągnęły fazę rozwoju określaną w skali BBCH jako 4/41 (zaczynają tworzyć się główki) i drugi raz w momencie zbioru. Analiza przeprowadzona w pierwszym terminie pozwala na ustalenie roślin z uszkodzonym stożkiem wzrostu, które nie będą plonować. W tym celu należy wytypować 4 punkty po 50 główek w każdym i przeprowadzić tam dokładną analizę zniszczonych główek oraz ustalić średnią liczbę gąsienic występujących na analizowanych główkach. W okresie zbioru należy pobrać z 8 różnych miejsc po 25 szt. i ustalić stopień uszkodzenia ich przez gąsienice bielinka rzepnika.

Ocena stopnia uszkodzenia.

- słaby: do 5 % uszkodzonych lub zniszczonych główek;
- średni: do 10% uszkodzonych lub zniszczonych główek
- silny: powyżej 10 % uszkodzonych lub zniszczonych główek.